

بخارا

شماره ۱۲۴ - خرداد - تیر ۱۳۹۷. بیست هزار تومان

ژاله آموزگار • آیدین آغداشلو • غلامحسین ابراهیمی دینانی • تورج اتحادیه • سرگه یارسقیان • عمادالدین باقی • ایرج پارسى نژاد • نصرالله پورجوادی • محمدرضا تقی دخت • رسول جعفریان • محمدرضا حایری • احمد رضا خادمی • صادق خرازی • بهاءالدین خرمشاهی • حسین خندقی آبادی • رضا داوری اردکانی • هومان دوراندیش • بابک زمانی • حسن سیدعرب • نیر طه‌وری • بیژن عبدالکریمی • میلاد عظیمی • کامران فانی • مینو فرشچی • محمدجواد فریدزاده • حامد فولادوند • بهرام قاسمی • محمد قوچانی • حسین کاجی • مسعود کیمیایی • جواد مجابی • فتح الله مجتبابی • محمدعلی موحد • احمد مهدوی دامغانی • مهشید میرمزی • فاطمه مینایی • فاطمه ولیانی • محمدمنصور هاشمی • حورا یآوری • مهدی یزدانی خرم

و یادنامه دکتر داریوش شایگان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در این شماره می‌خوانید:

یادداشت

- ۹ دریغ و درد! / علی دهباشی

کتابشناسی

- ۱۳ کتابشناسی آثار دکتر داریوش شایگان / حسین خندق‌آبادی

خاطرات

- ۸۹ قصهٔ یک گسست (بخشی از خاطرات منتشر نشده) / داریوش شایگان

در سبک دکتر داریوش شایگان

- ۱۶۹ متن پیام دکتر سید مصطفی محقق داماد
۱۷۰ اطلاعیه فرزندان: رکسان، ترانه و محمدرحیم شایگان
۱۷۱ از مفاخر عصر ما بود / محمدعلی موحد
۱۷۳ متن پیام سیدکاظم موسوی بجنوردی
۱۷۴ متن پیام سیدمحمد خاتمی
۱۷۵ متن پیام سیدعطاءالله مهاجرانی
۱۷۶ به یاد شایگان، ایرانی گشوده‌دامن / عباس آخوندی
۱۷۸ داریوش شایگان از شایستگان بود / عبدالکریم سروش

- ۱۷۹ ملاک حال افراد است / صادق خرازی
 ۱۸۰ روی دادی بسیار تلخ و جانگداز / ره نورد زریاب
 ۱۸۱ پیام دکتر سید حسن نصر به مجلس پرسه دکتر داریوش شایگان
 ۱۸۲ متفکری در تراز جهانی / بهرام قاسمی

جایگاه اندیشه در تفکر داریوش شایگان

- ۱۸۵ دریغا که دیگر نیست / رضا داوری اردکانی
 ۱۸۸ دفاع از شایگان / نصرالله پورجوادی
 ۱۹۰ بهره از گنج شایگان داشت / محمدجواد فریدزاده
 ۱۹۳ عکسی در قاب / عمادالدین باقی
 ۱۹۷ من و داریوش شایگان / تورج اتحادیه
 ۱۹۹ مرگ می آید، مرگ محتوم! / محمدرضا تقی دخت
 ۲۰۱ یکی از معدود روشنفکران لیبرال / محمد قوچانی
 ۲۰۳ به یاد دکتر داریوش شایگان / میلاد عظیمی
 ۲۱۰ گفتند فسانه ای و در خواب شدند / محمد منصور هاشمی
 ۲۱۳ مرگ پایان زندگی نیست!! / مسعود کیمیایی
 ۲۱۴ شایگان باشکوه زیست / مهدی یزدانی خرم
 ۲۱۶ تو همانی / تورج دریایی
 ۲۱۹ نوروز، مرگ و زندگی / بابک زمانی

تفکر شایگان، یک دور تمام

- ۲۲۵ حدیث دوست / کامران فانی
 مثل اینکه راه رستگاری (یا شاید هم جاودانگی) از فضاهاى گمشده در زیر
 ۲۲۹ آسمان‌های جهان می‌گذرد / حورا یآوری
 ۲۳۵ شایگان و شاعران / فاطمه مینایی
 ۲۵۲ داریوش شایگان، چهره جهانی فرهنگ ایران زمین / احمدرضا خادمی
 ۲۵۸ گنج شایگان / بهاءالدین خرمشاهی
 ۲۶۱ برای مردی بزرگ با کار و کارنامه ای سترگ / بهاءالدین خرمشاهی
 زیر همان سایه عظیم و باشکوه مانده‌ام... که مانده‌ام... که مانده‌ام /
 ۲۶۴ آیدین آغداشلو
 ۲۶۶ به استاد داریوش شایگان / حامد فولادوند

- ۲۶۹ سهروردی در اندیشه شایگان / حسن سیدعرب
- ۲۷۲ دشمن تاریک اندیشی جدید / محمد قوچانی
- ۲۷۹ روشنفکری به مثابه مشکل آگاهی / حسین کاجی
- ۲۸۸ غرق شرق و غریب غرب / سرگه بارسقیان
- ۲۹۸ یاد و خاطره ای از دکتر داریوش شایگان / احمد مهدوی دامغانی
- ۳۰۴ داریوش شایگان: آبروی ایران / ایرج پارسی نژاد
- ۳۰۸ شایگان دردمند ایران بود (مصاحبه با سروش دباغ)
- ۳۲۴ افسون زدگی جدید به چند روایت / بیژن عبدالکریمی
- ۳۳۰ نجیب بود و نجیب زاده بود / مهدی جامی
- ۳۳۱ تو بمان! / حسین خندق آبادی
- ۳۳۳ داریوش شایگان، خیام روزگار ما / محسن آزموده
- ۳۳۶ در جلسه دفاع / نیر طهوری
- ۳۴۱ هیچ سالی چنین نوبهار نداشت / محمدعلی سلطانی
- ۳۴۳ او چهره ماندگار خواهد ماند / منوچهر دین پرست
- ۳۴۶ نزدیکترین بینش به فیلسوف معاصر ما / فرزانه قوجلو
- ۳۴۸ دیداری که انجام نشد / مصطفی صالحی
- ۳۵۰ حضور پررنگ و موثر و دلگرم کننده / ناصر فکوهی
- ۳۵۲ داریوش شایگان، وقتی که رفت / صدیق قطبی
- ۳۵۵ فرانسه زبانی سترگ / برونو فوشه
- ۳۵۶ داریوش شایگان و راه شیرین آزادی / تیغری وی ال
- ۳۵۸ دکتر شایگان در ترکیه / تورقای شفق
- ۳۶۲ سه نگاه داریوش / ژان کلود کریر
- ۳۶۴ طعم ایران / نهال تجدد
- ۳۶۶ آنکه کند زد، آنکه کند نزد / بابک زمانی
- ۳۷۱ بهتر همان که اهل معنویت آسیایی شویم / مرتضی مردیها
- ۳۷۳ باغ نورانی خاطره من از دکتر شایگان / جون ایچی اونو
- ۳۷۶ یادی از استاد داریوش شایگان / شین ناگایی / بهمن ذکی پور
- ۳۷۹ داریوش شایگان و فهم فلسفی ما از شرق / بهمن ذکی پور
- ۳۸۲ کاریزمای شایگانی / افسانه گستر - جلیل زاده
- ۳۸۳ متن پیام بنیاد مطالعات ایرانی
- ۳۸۵ متفکر ایرانی / روشنفکر جهانی / حامد زارع
- ۳۸۸ روز عجیبی بود / یلدا ابتهاج

- مرگ چنین خواجه نه کاریست خرد! / هادی صدیقی ۳۹۱
- فیلسوف جهان بین آواره در وطن / امیر سلطان زاده ۳۹۷
- نماینده روشنفکران دهه چهل / محمد صنعتی ۴۰۱
- پیرمرد تخت شماره چهار / شکیبا عابدزاده ۴۰۴
- آنچه از شایگان به یاد دارم / سمیه غلامی ۴۰۹
- و شایگان هنوز خواب است... / هادی فر دانش ۴۱۴
- ترسم چو بازگردی از دست رفته باشم... / مینو فرشچی ۴۱۷
- تجارب ناب روحانی / سیدعلی میرفتاح ۴۲۰
- داریوش شایگان مرد، زنده باد داریوش شایگان / حسین گنجی ۴۲۳
- یکی از نادر اندیشمندان و متفکرین جهانی / مصطفی مختاباد ۴۲۶
- در درونم چیزی می‌گفت... / پریرسا فرد ۴۲۹
- مرگ تجربه کمال آگاهی است / علی حمیدی مقدم ۴۳۰
- یکی از اندیشمندان و فیلسوفان تراز اول ایران معاصر (مصاحبه با دکتر محمد منصور هاشمی) ۴۳۵
- فیلسوف گفتگو / محمدرضا ارشاد ۴۴۰
- سالک فضاهای بینابین / حسن اسدی ۴۴۳
- شایگان، یک میراث جهانی / محمد افسری راد ۴۴۵
- داریوش شایگان، اندیشمند افقهای تودرتو / حسن انصاری ۴۴۸
- ژنو، شهری که شایگان در آن دوباره متولد شد / داریوش بوربور ۴۵۰
- دکتر داریوش شایگان در دانشگاه تهران / محمدرضا تقی‌دخت ۴۵۵
- دکتر شایگان، اندیشمندی فراتر از زمان / احسان تاجیک ۴۶۱
- رقصان میگذرم از آستانه اجبار / سروش دباغ ۴۶۳
- خوراکش فلسفه بود، شرابش هنر / هومان دوراندیش ۴۶۹
- دکتر شایگان، فراتر از همه نوشته‌ها و گفته‌هایش / جواد رنجبر ۴۷۳
- در رثای یک روشنفکر اصیل / سید حسن اخلاق ۴۷۵
- یادی از مرحوم شایگان / رسول جعفریان ۴۷۸
- شایگان و ریاست مرکز ایرانی مطالعه فرهنگ‌ها / علیرضا ملاتی توانی ۴۸۱
- دشواریهای داریوش شایگان بودن / نیما قاسمی ۵۰۸
- مرگ چنین خواجه نه کاریست خرد / محمدرضا حایری ۵۱۹
- معرفت پنهان‌شده / اسماعیل یوردشاهیان ۵۲۳
- داریوش شایگان، راز ایرانی بودن و ایرانی نبودن / علی جیحون ۵۳۲

- ۵۳۹ رموزی که هیچ کلامی قادر به بیان آن نیست / هانری کرین / گلنار گلناریان
- ۵۴۵ افسون زندگی جدید / فیلیپ کن / فاطمه ولیانی
- نگاهی به کتاب هانری کرین، آفاق تفکر معنوی در اسلام ایرانی / یوآن کولن /
- ۵۴۹ سحر کریمی مهر
- ۵۶۱ پیشگفتار ترجمه عربی کتاب «انقلاب دینی چیست؟» / محمد الرحمنی / علی زائری
- ۵۶۹ «دانش» و «بینش» در پنج اقلیم حضور / میلاد عظیمی
- ۵۷۳ نیاز به قطب نما / محمد قاسم زاده
- ۵۷۴ خصلت شاعرانگی ایرانیان / مهشید میرمعزی
- جز شایگان کس دیگری نمی توانست «فانوس جادویی زمان» را بنویسد /
- ۵۷۶ عبدالحسین نیک گهر
- ۵۷۹ تعلق خاطر دیرینه / حمیدرضا امیدی سرور
- ۵۸۰ نگاه خیره گذشته / مهدی یزدانی خرم
- ۵۸۴ سه گانه واپسین شایگان / حبیب الله عباسی
- ۶۰۲ دمی با پروست / احمد پرهیزی
- ۶۰۸ زمان ادبی فیلسوف / مصطفی توفیقی
- ۶۲۰ دمی با دکتر داریوش شایگان و «فانوس جادویی زمان» / مسعود قربانی

مراثی

- ۶۲۹ با تو ای استاد / جواد مجابی
- ۶۳۱ هان ای گنج شایگان / جواد مجابی
- ۶۳۲ فانوس جادویی اندیشه / ایرج زبردست
- ۶۳۳ روانه شد به دیار خاطره ازلی / نیر طهوری
- ۶۳۵ در سوگ متفکر انسان، داریوش شایگان / هادی دهقانپان نصرآبادی

گزارش

- ۶۳۹ دکتر داریوش شایگان تشییع و خاکسپاری شد / آیدین پورخامنه
- ۶۶۲ گزارش مجلس یادبود دکتر داریوش شایگان / آیدین پورخامنه

- ۶۷۵ گزارش شب دکتر داریوش شایگان / آیدین پورخامنه
 ۶۸۵ همیشه مغتنم بودم از رهنمودهای ایشان / سیدکاظم موسوی بجنوردی
 ۶۸۸ متواضع در برابر حق و حقانیت / سیدمصطفی محقق داماد
 ۶۹۱ جایشان را که خواهد گرفت؟ / فتح الله مجتبابی
 ۶۹۴ عاشق ایران بود / غلامحسین ابراهیمی دینانی
 ۶۹۶ نماینده یک شخصیت ظریف در قرن بیست و یکم / نصرالله پورجوادی
 ۶۹۸ روشنفکری را به معنای واقعی درک کرده بود / ژاله آموزگار
 ۷۰۴ فرهنگ پژوهی تمام عیار / کامران فانی
 ۷۰۷ همیشه بزرگتر من بود / آیدین آغداشلو
 ۷۱۰ هنر زیستن را آموخته بود / حامد فولادوند
 ۷۱۲ نامیدن امور بی نام / محمدمنصور هاشمی
 ۷۱۹ تقلایی دائم در میان افسون زدگی و افسون زدایی / محمدعلی موحد

یادداشت‌ها و پیام‌های همدردی

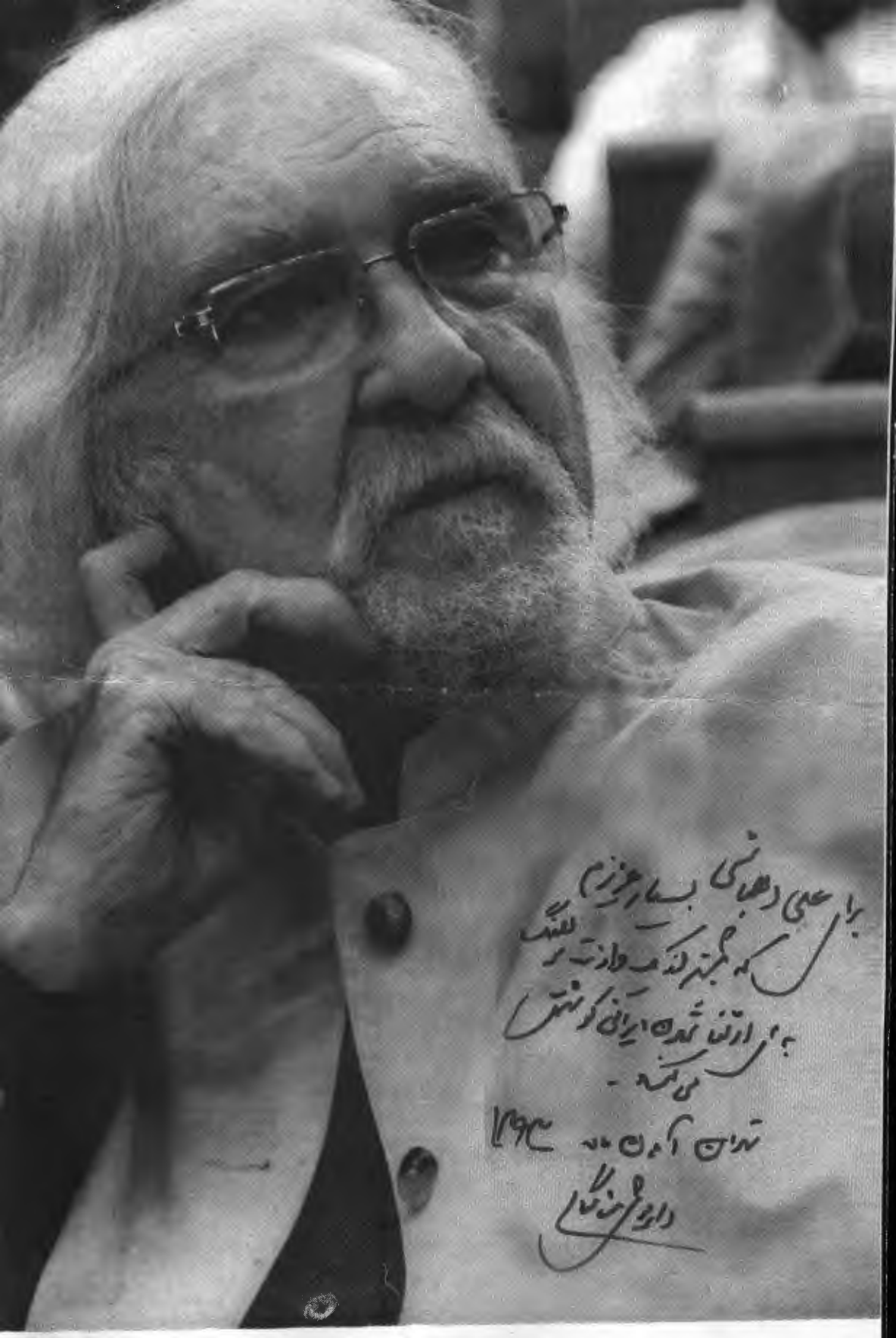
- ۷۲۳ یادداشت‌ها و پیام‌های همدردی در سوگ دکتر داریوش شایگان
 با نوشته‌هایی از: داریوش آشوری، ژاله آموزگار، محمد احصایی، سیدقاسم اخضرائی، همایون امامی، غلامرضا امامی، سینا برجیان، بردیا یوسفی، گلبرگ برزین، علی بلوکباشی، حسین به روش، احمد جلیلی، کاووس حسن لی، عبدالعلی دستغیب، آرش اکبری مفاخر، ابوالفضل خطیبی، امید طبیب زاده، سعید حمیدیان، سلمان ساکت، شراره صالحی، نادره نفیسی، سیدمحمد ترابی، شیدا دیانی، کامبیز روشن روان، مریم زندی، ساجده سلیمی، مجتبی سالک، مجید سلیمانی، سهراب ضیا، شهرآ حائری، صادق زیباکلام، صدر جمالی، محمدرضا ضیا، بیژن عبدالکریمی، مسعود عرفانیان، کامران فانی، بهاءالدین خرمشاهی، تورج اتحادیه، فرهاد بشارت، اصغر نوری، هما گرامی، سعید فلاح‌فر، آناهیتا قیائیان، کاوه جبران، مانیا شفاهی، محمد صنعتی، محمد منصوری، سیروس ممبینی، مهرداد اسکویی، نسترن زندی، امیر هوشنگ هاشمی، فریبا هشترودی، محمدجواد حق‌شناس، محمدعلی نجفی، ناصر گذشته، علیرضا مناف زاده، بهمن فرمان‌آرا، فائزه توکلی، اردوان امیرشاهی، انوشه جدی‌کار، سیدسعید شاه چراغی دامغانی، الهام فخاری، الیاس حضرتی، علی اعطا، کاوه رهنما، رضا یعقوبی، بزرگمهر حسین‌پور

مرگ از منظر دکتر داریوش شایگان

- مرگ از منظر داریوش شایگان (با بهمن فرمان‌آرا) / در مصاحبه با مجله اندیشه پویا ۷۶۵

یادداشت

• دریغ و درد! / علی دهباشی

برای عی دهباشی بسیار عزیزم
که بجزند و لذت و لذت
با ارفنا شده ایران کوشتن
می نمده -

تدیس آرمه ده ۱۳۹۱
داوود گنجی

از ملک ادب حکم‌گذاران همه رفتند
شو بار سفر بند که یاران همه رفتند

«بهار»

۹

بخارا
سال بیست و دوم
شماره ۱۲۴
خرداد - تیر
۱۳۹۷

فقدان استاد داریوش شایگان برای ما، چه آنها که از نزدیک با او نشست و برخاست داشتند و چه خوانندگان آثارش بسیار تلخ و ناگوار بود و هست. مردی با آن انضباط و انتظام در تمامی امور زندگی و سرزنده‌تر و پرکارتر از ما که حداقل دو دهه از او جوان‌تر بودیم و با روزی هشت ساعت کار مدام فکری اعم از خواندن و نوشتن و... به قول استاد مجتهد شبستری ناگهان «انگار او را صاعقه زد» و یا به قول دکتر محمدعلی موحد «کجا شد آن همه هوش و ذکاوت؟». این روزها «زود بود» را بسیار از دوستان و آشنایان می‌شنویم. طرح سه کتاب مهم را در سر داشت و قرار بود در طی سال‌های آینده آنها را بنویسد. یکی از کتاب‌هایی که در دست داشت عنوان تقریبی‌اش را تعیین کرده بود: «فروپاشی ساختارهای سنتی در پی ظهور روش علمی» معتقد بود در پی ظهور روش و ذهنیت علمی چگونه ساختارهای کهن فرو می‌پاشد و نگاه انسان به طبیعت و عالم یکسره دگرگون می‌شود. به اصرار بنده یک بخش «دگرگونی ادبیات» یا آنچه که بعد از انتشار «دون کیشوت» در عالم رمان اتفاق افتاده بود را افزوده بود و هر روز و این اواخر بسیار بسیار نکته‌ها از تغییر نگاه نویسندگان در دوران ادبیات جدید در جهان انتخاب می‌کرد و گاهی که زودتر از دوستان می‌رسیدم به محضرش، نکاتی را بیان می‌کرد و می‌گفت میلان کوندرا به خوبی این‌تر را دریافته است. قرار بود بعد از «جنون هوشیاری» و «فانوس جادویی

زمان» کتاب «مونتنی» را شروع کند که دربارهٔ سه شخصیت ادبی مهم فرانسه و جهان کامل شود. برای انتخاب این سه تن توضیح می‌داد که چرا شناخت ما از بودلر، پروست و مونتنی مهم است و به ارتقای سطح ادبی و فکری نویسندگان، شاعران و منتقدان ما در زبان فارسی مدد خواهد رساند. علاوه بر اینها طرح نگارش چند مقاله را نیز در ذهن داشت. گاهی به فراخور موضوع زمینه‌های آن مقالات را مطرح می‌کرد. اینها را نوشتم که واقعاً دریغ و دردی را که سرلوحهٔ یادداشت خود قرار داده‌ام حس کنید. واقعاً زود بود! من در روز واقعه (عصر پنجشنبه پنجم بهمن‌ماه) فردای سالروز تولدش با اطلاع تلفنی مهندس اسماعیل‌زاده خودم را به شتاب به منزلش در ولنجک رساندم. در آنجا در کنار دو تن از فرزندانش رکسان و ترانه و دوستانی که خبر شده بودند و به تدریج می‌رسیدند او را به بیمارستان منتقل کردیم. در آن شب هیچ‌کدام از ما تصور نمی‌کردیم که او به خانهٔ خود بازخواهد گشت. حتی در آخرین روزها که پزشکان قطع امید کرده بودند، ما با شواهدی از اینجا و آنجا خود را امیدوار می‌کردیم که او بازخواهد گشت. اما دست تقدیر چنین رقم نزد و اینک ما تنها شدیم! زیرا او برای ما هم پدر بود، هم استاد و خانهٔ پرمهرش و وجود نازینش پناهگاهی بود برای ما که از همه جا رانده و مانده بودیم!

از اواسط فروردین کار تهیهٔ این یادنامه را آغاز کردم. در طی یک ماه گذشته با توجه به زمان نسبتاً کوتاه آنچه را که در پیش رو دارید با بضاعت اندک خود آمادهٔ انتشار کردم. بدیهی است این شماره از بخارا به تنهایی نشان‌گر وجوه گوناگون کارنامهٔ زرین زندگی او نخواهد بود. شاید شتابزدگی را در این مجموعه حس کنید، اما دلم می‌خواست برای چهلمین روز درگذشتش کاری کرده باشم. دوستان، نویسندگان و همکاران دانشگاهی ایشان مدد رساندند و کار به اینجا رسید که ملاحظه می‌کنید. بخشی از مقالات، از نوشته‌هایی است که اینجا و آنجا در این مدت منتشر شده است و با این قصد که در یک مجموعه جمع‌آوری شود در اینجا آوردم. امیدوارم در سالگردش یادنامه‌ای در خور شأن او منتشر کنم. در اینجا باید به ویژه از حسین خندق‌آبادی تشکر کنم که در این فرصت کوتاه علی‌رغم تألمات روحی، کامل‌ترین کتابشناسی آثار او را که نشان‌گر عمر پربار و زندگی علمی استاد است تألیف و تدوین کرده است که عصای دست پژوهشگران و نویسندگان خواهد بود.

در خاتمه باید ذکر کنم که اگر کمک‌های بی‌دریغ رکسان، ترانه و محمدرحیم شایگان نبود این شماره منتشر نمی‌شد.

کتابشناسی

• کتابشناسی آثار دکتر داریوش شایگان / حسین خندق آبادی

دکتر داریوش شایگان
(عکس از: فخرالدین فخرالدینی)

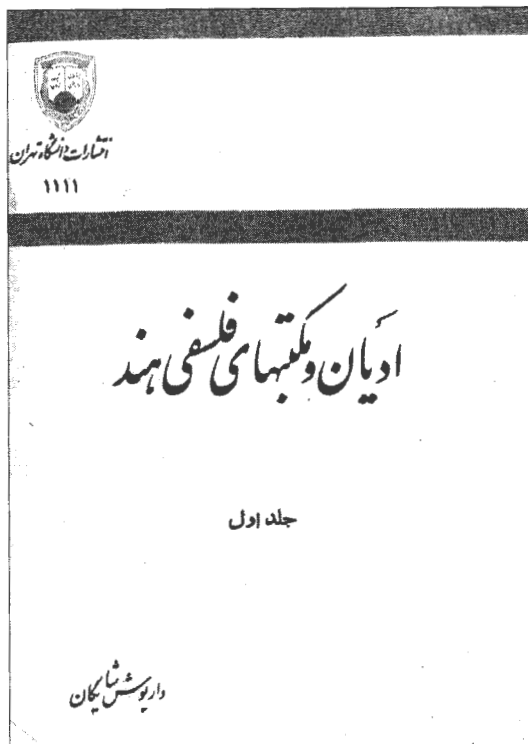
کتابشناسی آثار دکتر داریوش شایگان

حسین خندق آبادی

اشاره: این کتابشناسی صورت کامل و به روز شده کتابشناسی پیشینی است که نخست در مجله بخارا (ش ۶۸ و ۶۹، آذر اسفند ۱۳۸۷، ص ۵۳۳-۵۶۴) و سپس کاملتر در کتاب آمیزش الفقها: منتخباتی از آثار داریوش شایگان، گزینش و تدوین محمدمنصور هاشمی (ص ۳۶۳-۳۸۴) منتشر شده است. این نمایه از آغاز تا اردیبهشت ۱۳۹۷ را در بر می گیرد. پیشنهاد تکمیل این کار از محمدمنصور هاشمی، دوست و همکار عزیز، بود و در این کار از پشتگرمی، همفکری و منابع و اطلاعات او بهره بسیار بردم. پیشاپیش از همه کسانی که نام و مطلبشان از این کتابشناسی جا افتاده است پوزش می خواهم و امیدوارم با یادآوری آنان کتابشناسی بعدی کامل تر شود.

الف) کتابها (به ترتیب انتشار)

۱. ادیان و مکتبهای فلسفی هند، انتشارات دانشگاه تهران، تهران ۱۳۴۶؛ انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۸۹؛ نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران ۱۳۹۳.
۲. بتهای ذهنی و خاطره ازل، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۵۵؛ نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران ۱۳۹۳.
۳. آسیا در برابر غرب، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۵۶؛ نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران ۱۳۹۲.
۴. هانری کربن: آفاق تفکر معنوی در اسلام ایرانی، ترجمه باقر پرهام، انتشارات آگاه، تهران ۱۳۷۱؛ نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران ۱۳۹۲.
۵. زیر آسمانهای جهان: گفتگوی رامین جهاننگلو با داریوش شایگان، ترجمه نازی عظیمی، نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران ۱۳۷۴.
۶. افسونزدگی جدید: هویت چهل تکه و تفکر سیار، ترجمه فاطمه ولیانی، نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران ۱۳۸۰.
۷. آیین هندو و عرفان اسلامی، ترجمه جمشید ارجمند، نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران ۱۳۸۲.
۸. واحه زمردین (متن فارسی-فرانسه اشعار سهراب سپهری)، ترجمه فرانسه از داریوش شایگان، انتشارات هرمس، تهران ۱۳۸۴.

۹. قیامت و معاد در عرفان اسلامی و هندو [بخشی از کتاب آیین هندو و عرفان اسلامی]، به اهتمام عبدالکریم جریزه‌دار، انتشارات اساطیر، تهران ۱۳۸۴.
۱۰. آمیزش افقها: منتخباتی از آثار داریوش شایگان، گزینش و تدوین محمدمنصور هاشمی، نشر و پژوهش فرزانه‌روز، تهران ۱۳۸۹.
۱۱. بینش اساطیری [بخشی از کتاب بتهای ذهنی و خاطره ازلی]، به اهتمام عبدالکریم جریزه‌دار، انتشارات اساطیر، تهران ۱۳۹۱.
۱۲. در جستجوی فضاهاى گمشده، نشر و پژوهش فرزانه‌روز، تهران ۱۳۹۲.
۱۳. پنج اقلیم حضور: بحثی درباره شاعرانگی ایرانیان، انتشارات فرهنگ معاصر، تهران ۱۳۹۳.
۱۴. جنون هشیاری: بحثی درباره اندیشه و هنر شارل بودلر، مؤسسه فرهنگی و هنری چاپ و نشر نظر، تهران ۱۳۹۴.
۱۵. فانوس جادویی زمان: نگاهی به رمان در جستجوی زمان از دست‌رفته اثر مارسل پروست، فرهنگ معاصر، تهران ۱۳۹۶.

۱۶. سرزمین سرباهای ترجمه جمشید ارجمند، نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران (در انتظار انتشار).

۱۷. نگاه شکسته: اسکیزوفرنی فرهنگی، ترجمه علیرضا منافزاده، نشر و پژوهش فرزانه روز، تهران (در انتظار انتشار).

به عربی (داریوش / داریوس / دریوس / دریوش شایگان)

۱۸. النفس المبتورة: هاجس الغرب في مجتمعاتنا، دارالساقی، بیروت ۱۹۹۱.

۱۹. اوهام الهوية، ترجمه محمد علی مقلد، دارالساقی، بیروت ۱۹۹۳.

۲۰. ما الثورة الدينية؟ الحضارات التقليدية في مواجهة الحداثة، ترجمه محمد الرحمونی، دارالساقی، بیروت ۲۰۰۴.

۲۱. الاصنام الذهبية و الاذکاره الازلیة، ترجمه حیدر نجف، دارالهادی، بیروت ۲۰۰۷.

ب) مقاله‌ها و سخنرانی‌ها (به ترتیب تاریخی):

۱. «آیین هندو»، مجله دانشکده ادبیات، سال ۱۱، ضمیمه ش ۳ و ۴ (فروردین - تیر ۱۳۴۳)، ص ۳۸۴-۳۴۵.

۲. «راز تثلیث: شیوا یا اصل فانی‌کننده»، مهر، دوره ۱۱، ش ۳ و ۴ (خرداد - تیر ۱۳۴۴)، ص ۱۹۵-۲۰۱.

۳. «ارتباط انسان و وجود در عرفان نظری اسلامی و حکمت هندو»، فرهنگ و زندگی، ش ۳ (مهر ۱۳۴۹)، ص ۵۹-۷۱؛ نیز در جستارهایی در دین، روانشناسی، انسانشناسی و غیره: مجموعه مقالات (برگزیده از مجله فرهنگ و زندگی)، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران ۱۳۸۱.

۴. «قیامت و معاد در عرفان اسلامی و هندو»، الفبا، ش ۱ (۱۳۵۲)، ص ۱-۲۸.

۵. «بینش اساطیری»، الفبا، ش ۵ (اسفند ۱۳۵۳)، ص ۱-۸۳.

۶. «دین و فلسفه و علم در شرق و غرب»، الفبا، ش ۶ (۱۳۵۶)، ص ۱۰۱-۱۰۹.

۷. «ایدئولوژیک شدن سنت»، ترجمه مهرداد مهربان، زمان نو، ش ۱۲ (شهریور ۱۳۶۵).

۸. «پیشگفتار [درباره بنیاد مطالعات ایران]»، ایران‌نامه، ش ۲۷ (بهار ۱۳۶۸)، ص ۳۸۱-۳۸۲.

۹. «سیر و سلوک هانری کربن از هایدگر تا سهروردی»، ایران‌نامه، ش ۲۷ (بهار ۱۳۶۸)، ص ۴۶۱-۴۹۲؛ ش ۲۸ (تابستان ۱۳۶۸)، ص ۵۸۴-۶۱۷.

۱۰. «محمد داراشکوه، بنیان‌گذار عرفان تطبیقی»، ایران‌نامه، ش ۳۰ (بهار ۱۳۶۹)، ص ۱۹۶-۲۲۴؛ نیز در نامه شهیدی: جشن نامه استاد دکتر سیدجعفر شهیدی، به اهتمام

- علی اصغر محمدخانی، انتشارات طرح نو، تهران ۱۳۷۴، ص ۷۲۹-۷۳۸؛ نیز در بخاره ش ۶۸ و ۶۹ (آذر-اسفند ۱۳۸۷)، ص ۷۰۰-۷۳۰.
۱۱. «تصویر یک جهان یا بحثی درباره هنر ایران»، کلک، ش ۱۴ و ۱۵ (اردیبهشت - خرداد ۱۳۷۰)، ص ۳۱-۴۵؛ نیز در هنرهای تجسمی، ش ۱۰ (پاییز ۱۳۷۹)، ص ۷۰-۸۹؛ نیز در فصلنامه هنر، ش ۵۷ (پاییز ۱۳۸۲)، ص ۱۶-۲۹.
۱۲. «در جستجوی فضاهای گمشده»، ایران نامه، ش ۳۶ (پاییز ۱۳۷۰)، ص ۵۴۱-۵۵۲؛ نیز در کلک، ش ۲۳ و ۲۴ (بهمن - اسفند ۱۳۷۰)، ص ۳۲-۴۳؛ نیز در نامه فرهنگ، ش ۹ (بهار ۱۳۷۲)، ص ۱۴۰-۱۴۹؛ نیز در نقد و بررسی کتاب فرزانه، ش ۱ (آذر ۱۳۸۱).
۱۳. «زائری از غرب»، ترجمه باقر پرهام، کلک، ش ۱۷ (مرداد ۱۳۷۰)، ص ۱۱-۴۰؛ نیز در بخاره ش ۶۸ و ۶۹ (آذر - اسفند ۱۳۸۷)، ص ۶۴۲-۶۷۶.
۱۴. «هانری کربن، آفاق تفکر معنوی در اسلام ایرانی»، ایران نامه، ش ۳۸ (بهار ۱۳۷۱)، ص ۲۸۰-۲۹۶؛ نیز در نامه فرهنگ، سال ۲، ش ۴ (تابستان ۱۳۷۱)، ص ۱۴۸-۱۴۹.
۱۵. «پیشگفتار [درباره صادق هدایت و شماره ویژه مجله]»، ایران نامه، ش ۳۹ (تابستان ۱۳۷۱)، ص ۴۰۷-۴۱۳.

۱۶. «در میان شرق و غرب»، ترجمه پرویز همان‌پور در خرد و آزادی: یادنامه دکتر امیرحسین جهانگیرلو، به کوشش کریم امامی و عبدالحسین آذرنگ، باغ آینه، تهران ۱۳۷۲، ص ۳۳۷-۳۴۴.

۱۷. «چندگانگی فرهنگی»، گفتگو، ش ۲ (دی ۱۳۷۲)، ص ۴۰-۶۲؛ نیز در بخارا، ش ۴۲ (خرداد - تیر ۱۳۸۴)، ص ۵۵-۷۱.

۱۸. «فضای ایرانی، پنج اقلیم حضور ایرانی: مصاحبه رامین جهانگیرلو با داریوش شایگان»، ایران‌نامه، ش ۴۶ (بهار ۱۳۷۳)، ص ۳۴۳-۳۶۸.

۱۹. «ایدئولوژیک شدن سنت»، ترجمه مهرداد مهربان، کیان، ش ۱۹ (خرداد ۱۳۷۳)، ص ۱۰-۱۹.

۲۰. «تعطیلات در تاریخ»، ترجمه علیرضا منافزاده، گفتگو، ش ۶ (زمستان ۱۳۷۳)، ص ۷-۲۲.

۲۱. «[سپهری از نگاه] داریوش شایگان»، باغ تنهایی: یادنامه سهراب سپهری، به کوشش حمید سیاهپوش، نشر سهیل، [تهران] ۱۳۷۵، ص ۲۸۵.

۲۲. «هویت‌های چندگانه»، در مبانی نظری هویت و بحران هویت، تهیه و تنظیم علی‌اکبر علیخانی، پژوهشگاه علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی، تهران ۱۳۷۶، ص ۳۳۳-۳۴۰؛ نیز در یاس نو (۲۹ آبان ۱۳۸۲).

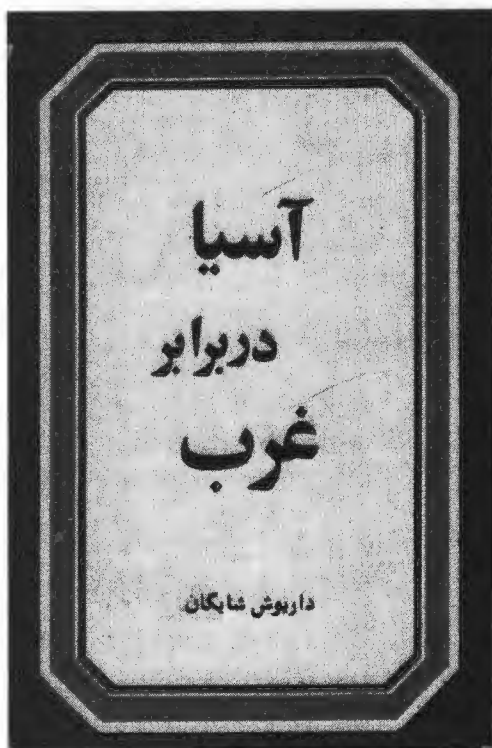
۲۳. «فرزانگی و وارستگی»، خرد جاودان: جشن‌نامه استاد سیدجلال‌الدین آشتیانی، به کوشش علی‌اصغر محمدخانی و حسن سیدعرب، نشر و پژوهش فرزانه‌روز، تهران ۱۳۷۷، ص ۲۱-۲۴؛ نیز در بخارا، ش ۱۱۶ (بهمن - اسفند ۱۳۹۵)، ص ۱۲۸-۱۳۱.

۲۴. «هویت سه‌گانه [درباره بهرام فره‌وشی]»، ترجمه جمشید ارجمند در یاد یار مهربان، به کوشش هما گرامی (فره‌وشی)، انتشارات زیور، تهران ۱۳۷۸؛ نیز در بخارا، ش ۶۸ و ۶۹ (آذر - اسفند ۱۳۸۷)، ص ۶۹۳-۶۹۹.

۲۵. «میان هستی و نیستی [درباره بهرام فره‌وشی]»، بخارا، ش ۶ (خرداد ۱۳۷۸)، ص ۳۸۰-۳۸۱؛ نیز در بخارا، ش ۱۱۵ (آذر - دی ۱۳۹۵)، ص ۱۶۶-۱۶۸.

۲۶. «پدیده‌های دیدار در گفتگوی تمدنها»، ترجمه باقر پرهام، بخارا، ش ۸ (مهر ۱۳۷۸)، ص ۲۲-۵۳؛ نیز در اندیشه غربی و گفتگوی تمدنها، ترجمه باقر پرهام، نشر و پژوهش فرزانه‌روز، تهران ۱۳۷۹؛ نیز در حافظ، ش ۷۲ (مرداد ۱۳۸۹)، ص ۴۹-۵۲.

۲۷. «آمیزه افقها: نامه به نسل‌های آینده»، ترجمه کامران فانی، همشهری (۱۴ و ۱۶ دی ۱۳۷۸)؛ نیز در صبح امروز (۱۰ بهمن ۱۳۸۷)؛ نیز در معماری و شهرسازی، ش

- ۶۰-۶۱ (اسفند ۱۳۷۹)، ص ۱۱-۱۴؛ نیز در بخاره ش ۷۰ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۸)، ص ۱۹۸-۲۰۶.
۲۸. «دیدارهای هانری گرین» در احوال و اندیشه‌های هانری گرین، انتشارات هرمس و انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران، تهران ۱۳۷۹.
۲۹. «افسون‌زدگی جدید (هویت چهل‌تکه و تفکر سیار)»، ترجمه فاطمه ولیانی، بخاره ش ۱۷ (فروردین ۱۳۸۰)، ص ۷-۱۶.
۳۰. «هندوئیسم و تصوف: زندگی و آثار شاهزاده محمد داراشکوه»، ترجمه جمشید ارجمند، بخاره ش ۲۱ و ۲۲ (آذر - اسفند ۱۳۸۰)، ص ۳۲۴-۳۴۲.
۳۱. «مقدمه» در هانری گرین و دیگران، روح ایران، ترجمه محمود بهفروزی، نشر پند نامک، تهران ۱۳۸۱، ص ۸-۲۰؛ نیز در بخاره ش ۹۴ (مرداد - شهریور ۱۳۹۲)، ص ۲۳-۳۲.
۳۲. «دین و جامعه در نظرخواهی از دانشوران»، مطالعات راهبردی، ش ۱۵ (بهار ۱۳۸۱)، ص ۱۵۹-۱۶۷.
۳۳. «ارزشهای جهان‌گیر»، نقد و بررسی کتاب فرزاد، ش ۲ (اسفند ۱۳۸۱).
۳۴. «آیین هندو و عرفان اسلامی»، همشهری (۲۶ و ۲۷ شهریور ۱۳۸۲).

۳۵. «تبلور یک نحوه هستی» در زندگینامه و خدمات علمی و فرهنگی مرحوم استاد سیدجلال‌الدین آشتیانی، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، تهران ۱۳۸۴، ص ۱۱۳-۱۱۸؛ نیز در کلک، ش ۸۹-۹۳ (مرداد - آذر ۱۳۷۶)، ص ۱۵۰-۱۵۳؛ نیز در بخاره ش ۴۱ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۴)، ص ۲۸۴-۲۸۷.
۳۶. «شرحی بر دوستی» در جمشید ارجمند: جشن‌نامه ۴۵ سال کار، به کوشش زاون قوکاسیان و حسین رسول‌اف، انتشارات روزنه، تهران ۱۳۸۴، ص ۳۳-۳۶.
۳۷. «شعر نسروده» در آفتاب معرفت: مجموعه مقالاتی درباره دکتر عبدالحسین زرین کوب و نمونه‌ای از آثار وی، گردآوری سامیه بصیزمژدهی، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۸۴، ص ۲۲۳-۲۲۴؛ نیز در بخاره ش ۶۸ و ۶۹ (آذر - اسفند ۱۳۸۷)، ص ۶۸۸-۶۸۹؛ نیز در بخاره ش ۹۱ (بهمن - اسفند ۱۳۹۱)، ص ۲۳۴-۲۳۶.
۳۸. «لحظه‌ای در واحه»، ترجمه [گزیده از] گلی ترقی، در واحه زمردین (متن فارسی-فرانسه اشعار سهراب سپهری)، ترجمه فرانسه از داریوش شایگان، انتشارات هرمس، تهران ۱۳۸۴، ص هفت - چهارده.
۳۹. «مسکوب اقلیم حضور بود»، بخاره ش ۴۱ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۴)، ص ۳۴۸-۳۵۰؛ نیز در ایران‌نامه، ش ۸۷ و ۸۸ (پاییز - زمستان ۱۳۸۴)، ص ۱۸۹-۱۹۲.
۴۰. «طغیان دیگری [درباره ژان بودریار]»، ترجمه فاطمه ولیانی، بخاره ش ۴۴ (مهر - آبان ۱۳۸۴)، ص ۳۵-۴۲.
۴۱. «از ازل تا به ابد [درباره حافظ]» در شاخه‌های شوق، یادگارنامه بهاء‌الدین خرمشاهی، به کوشش علی دهباشی، نشر قطره، تهران ۱۳۸۶، ج ۱، ص ۷۶۹-۷۷۶.
۴۲. «فانی‌ای که من می‌شناسم»، بخاره ش ۶۲ (خرداد - شهریور ۱۳۸۶)، ص ۱۰۶-۱۱۱؛ نیز در بخاره ش ۱۱۱ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۵)، ص ۱۲۰-۱۲۵.
۴۳. «طلوع معرفت اشراق [گزارش سخنرانی در روز بزرگداشت سهروردی]»، اطلاعات حکمت و معرفت، سال ۲، ش ۵ (مرداد ۱۳۸۶)، ص ۱۰۸.
۴۴. «میانجی فرهنگی ایرانی: گزارش سخنرانی داریوش شایگان و غلامحسین ابراهیمی دینانی [در روز بزرگداشت سهروردی]»، کارگزاران (۱۰ مرداد ۱۳۸۶).
۴۵. «سهروردی، تلاقی یونان، ایران و اسلام [گزارش سخنرانی در روز بزرگداشت سهروردی]»، کتاب ماه فلسفه، ش ۱ (مهر ۱۳۸۶)، ص ۸۵-۸۶.
۴۶. «ابوالحسن رفیعی قزوینی از آخرین حکیمان ایران سستی»، بخاره ش ۶۴ (آذر - اسفند ۱۳۸۶)، ص ۵۶۵-۵۶۷؛ نیز در هفته‌نامه تابان (۶ خرداد ۱۳۸۶).
۴۷. «خیام شاعر لحظه‌های برق‌آسای حضور»، ترجمه نازی عظیم‌ا، بخاره ش ۶۶ (مرداد - شهریور ۱۳۸۷)، ص ۳۰-۴۵.

۴۸. «شخصیت پرجاذبه علامه طباطبایی»، بخاره، ش ۶۷ (مهر - آبان ۱۳۸۷)، ص ۴۸۶-۴۸۴.
۴۹. «آیا تهران مدینه‌ای تمثیلی است»، ترجمه فاطمه ولیانی، بخاره، ش ۶۸ و ۶۹ (آذر - اسفند ۱۳۸۷)، ص ۶۸۷-۶۸۷.
۵۰. «در حلقه اصحاب تأویل»، بخاره، ش ۶۸ و ۶۹ (آذر - اسفند ۱۳۸۷)، ص ۶۹۰-۶۹۲.
۵۱. «هاله بازیافته [در سوگ بهمن جلالی]»، عکسنامه، ش ۳۰ (۱۳۸۸)، ص ۴۷-۵۰. نیز در بخاره، ش ۷۵ (تیر ۱۳۸۹)، ص ۴۲۸-۴۳۲.
۵۲. «ساحت بینش حافظ»، ترجمه محمدمنصور هاشمی، بخاره، ش ۷۲ و ۷۳ (مهر - دی ۱۳۸۸)، ص ۷۲-۵۵.
۵۳. «زمینه‌های فکری طرح گفتگوی تمدن‌ها»، ترجمه فرزاد حاجی میرزایی، بخاره، ش ۷۴ (بهمن - اسفند ۱۳۸۸)، ص ۵۴-۶۵.
۵۴. «در رأس نقطه تلاقی جهان‌ها»، ترجمه بهرنگ پورحسینی، حرفه هنرمند، ش ۳۳ (تابستان ۱۳۸۹)، ص ۳۰-۳۱.
۵۵. «مارکسیسم عامیانه بسان ایدئولوژی منتشر در فضا»، بخاره، ش ۷۶ (شهریور ۱۳۸۹)، ص ۲۶-۳۴.
۵۶. «کربن و جهان ایرانی»، اطلاعات (۵ مرداد ۱۳۹۰).
۵۷. «آخرین دیدار با کربن»، بخاره، ش ۸۲ (مرداد - شهریور ۱۳۹۰)، ص ۲۰۹؛ نیز در کتابستان، ش ۱۴ (بهمن و اسفند ۱۳۹۶)، ص ۱۵.
۵۸. «هانری کربن، زائری از غرب»، بخاره، ش ۸۲ (مرداد - شهریور ۱۳۹۰)، ص ۱۸۹-۱۹۵.
۵۹. «بهترین نقاش عصر خود: یادداشت داریوش شایگان درباره ناصر عصار»، روزگار (۲ شهریور ۱۳۹۰).
۶۰. «آیدین آغداشلو» در آیدین آغداشلو: برگزیده آثار ۱۳۳۸-۱۳۹۱، انتشارات نگار، تهران ۱۳۹۱، ص ۶-۱۲.
۶۱. «آیدین آغداشلو، نگاه خیامی»، مهرنامه، ش ۲۶ (آبان ۱۳۹۱)، ص ۲۰۹-۲۱۲؛ نیز در بخاره، ش ۸۹ و ۹۰ (مهر - دی ۱۳۹۱)، ص ۲۴۹-۲۶۱.
۶۲. «هنر»، مهرنامه، ش ۲۶ (آبان ۱۳۹۱)، ص ۲۱۰-۲۱۱.
۶۳. «خرمشاهی، نقطه تبلور ارزشهای والای فرهنگ ایران»، بخاره، ش ۸۹ و ۹۰ (مهر - دی ۱۳۹۱)، ص ۴۱۳-۴۱۶.

هانری کربن

اتفاق تفکر معنوی در اسلام ایرانی

نوشته داریوش شایگان

ترجمه باقر پرهام

۶۴. «آگاهی چندلایه: وضعیت انسان چندهویتی در تمدن سیاره‌ای»، بخاره ش ۹۲ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۲)، ص ۴۶۸-۴۸۵.
۶۵. «هندشناسی و عرفان داراشکوه [گفتار در شب راوی شانکارا]»، بخاره ش ۹۲ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۲)، ص ۳۷۴-۳۷۷.
۶۶. «یاد و یادبود: به یاد دوست [درباره سیروس آرینپور]»، بخاره ش ۹۲ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۲)، ص ۳۹۲-۳۹۶.
۶۷. «پاریس شهری جهانی»، بخاره ش ۹۳ (خرداد - تیر ۱۳۹۲)، ص ۳۲-۶۸.
۶۸. «معجزه هند در آسیا [گفتار در شب ایران و هند]»، بخاره ش ۹۳ (خرداد - تیر ۱۳۹۲)، ص ۲۳۹-۲۴۳؛ «هند: یک آزمایشگاه بزرگ فلسفی»، شرق (ضمیمه) (۲۴ مرداد ۱۳۹۲).
۶۹. «پیشگفتار چاپ جدید کتاب روح ایران»، بخاره ش ۹۴ (مرداد - شهریور ۱۳۹۲)، ص ۲۲.
۷۰. لویی ماسینیون، «نقش فرهنگ ایرانی در شکوفایی تمدن عرب»، ترجمه داریوش شایگان، بخاره ش ۹۴ (مرداد و شهریور ۱۳۹۲)، ص ۳۳-۵۲.

۷۱. «سفر من در قرن پانزدهم میلادی»، ترجمه نازی عظیمی، بخارا، ش ۹۵ و ۹۶ (مهر - آبان ۱۳۹۲)، ص ۵۷-۸۰.
۷۲. «از منشور نگاه دیگران [گفتار در شب رونمایی کتاب در جستجوی فضاهای گمشده]»، بخارا، ش ۹۷ (آذر - دی ۱۳۹۲)، ص ۳۹۴-۳۹۹؛ «شاعر نبودم، اما شاعران را خیلی دوست دارم»، اعتماد (۱۷ دی ۱۳۹۲).
۷۳. «سعدی: زمان اجتماعی اهل ادب»، بخارا، ش ۹۸ (بهمن - اسفند ۱۳۹۲)، ص ۷۱-۸۵.
۷۴. «سرزمین سرابها [بخشی از کتاب]»، ترجمه جمشید ارجمند، حرفه: هنرمند، ش ۵۰ (بهار ۱۳۹۳)، ص ۱۱۵-۱۲۳.
۷۵. «[مقدمه کتاب] پنج اقلیم حضور: بحثی درباره شاعرانگی ایرانیان»، بخارا، ش ۹۹ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۳)، ص ۳۰-۳۸.
۷۶. «سعادت تهی از سرگرمی [برگرفته از آسیا در برابر غرب]»، اعتماد (۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۳).
۷۷. «ایدئولوژی و ایدئولوگ»، فرهیختگان (۱۷ خرداد ۱۳۹۳).
۷۸. «نیهیلیسم و تأثیر آن بر تقدیر تاریخی تمدنهای آسیایی»، بخارا، ش ۱۰۰ (خرداد - تیر ۱۳۹۳)، ص ۹-۳۷.
۷۹. «شارل بودلر، شاعری که هنر مدرن را دگرگون کرد»، بخارا، ش ۱۰۲ (مهر - آبان ۱۳۹۳)، ص ۲۹-۷۷.
۸۰. «پنج اقلیم حضور [گفتار در شب رونمایی از کتاب پنج اقلیم حضور]»، بخارا، ش ۱۰۲ (مهر - آبان ۱۳۹۳)، ص ۴۶۴-۴۷۰.
۸۱. «دولت‌آبادی مثل هر هنرمند راستینی حساس، پراضطراب و مجروح از درد درون است»، بخارا، ش ۱۰۳ (آذر - دی ۱۳۹۳)، ص ۲۴۰-۲۴۱.
۸۲. «مثلث نیچه، واگنر، بودلر»، بخارا، ش ۱۰۵ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۴)، ص ۱۰۴-۱۲۴.
۸۳. «یادی از دوستی عزیز [درباره مهندس رضا مقتدر]»، بخارا، ش ۱۰۶ (خرداد - تیر ۱۳۹۴)، ص ۴۸۰-۴۸۱.
۸۴. «سوگنامه‌ای برای یک دوست [درباره دکتر بهرام ماکویی]»، بخارا، ش ۱۰۷ (مرداد - شهریور)، ص ۵۰۲-۵۰۳.
۸۵. «پس از پنجاه سال [درباره کتاب ادیان و مکتبهای فلسفی هند]»، بخارا، ش ۱۰۸ (مهر - آبان ۱۳۹۴)، ص ۴۵۹-۴۶۲.
۸۶. «بودلر و مفهوم شر»، بخارا، ش ۱۰۹ (آذر - دی ۱۳۹۴)، ص ۲۵۸-۲۶۵.

۸۷ «گالیمار ایران بود [درباره عبدالرحیم جعفری]»، بخاره ش ۱۰۹ (آذر - دی ۱۳۹۴)، ص ۷۹-۸۰.

۸۸ «نگاهی تطبیقی به پاریس قرن نوزدهم و اصفهان عصر صفوی»، اعتماد (۲۳ دی ۱۳۹۴)؛ نیز در بخاره ش ۱۱۰ (بهمن - اسفند ۱۳۹۴)، ص ۳۳-۳۸.

۸۹ «فریدون رهنما: لبخندی که چون واحه‌ای زمردین در دلم شکفت»، بخاره ش ۱۱۲ (خرداد - تیر ۱۳۹۵)، ص ۱۰۲-۱۰۸.

۹۰ «بانوی مطالعات ایران باستان [درباره ژاله آموزگار]»، بخاره ش ۱۱۳ (مرداد - شهریور ۱۳۹۵)، ص ۱۲۹-۱۳۱.

۹۱ «در دو زمان مختلف زندگی می‌کنم (متن سخنرانی در مراسم دریافت نشان عالی فرانسه)»، اعتماد (۲۲ تیر ۱۳۹۵)؛ «پیوند عاطفی من با فرهنگ و زبان فرانسه»، بخاره ش ۱۱۳ (مرداد - شهریور ۱۳۹۵)، ص ۱۴۰-۱۴۷.

۹۲ «تماشای مناظری به قدمت جهان [گفتار در مراسم بدرقه عباس کیارستمی]»، ایران (۲۱ تیر ۱۳۹۵)؛ نیز در بخاره ش ۱۱۳ (مرداد - شهریور ۱۳۹۵)، ص ۳۸۹-۳۹۱.

۹۳. «در معیت جمشید ارجمند»، بخارا، ش ۱۱۳ (مرداد - شهریور ۱۳۹۵)، ص ۴۲۱-۴۲۵.
۹۴. «درهای خانه‌های متروک [مقدمه کتاب مجموعه عکسهای عباس کیارستمی با عنوان درها و یادها] ترجمه نازی عظیم، بخارا، ش ۱۱۳ (مرداد - شهریور ۱۳۹۵)، ص ۳۹۳-۳۹۵.
۹۵. «عصیان دیگری [سخنرانی در نمایشگاه عکس ژان بودریار]»، اعتماد (۱۲ مهر ۱۳۷۵)؛ نیز در بخارا، ش ۱۱۵ (آذر - دی ۱۳۹۵)، ص ۹۰-۹۷.
۹۶. «غفلت کشورهای غیرغربی از تحولات غرب»، بخارا، ش ۱۱۶ (بهمن - اسفند ۱۳۹۵)، ص ۲۶۵-۲۶۷.
۹۷. «از سرزمین سرابها: نامه‌های ایرانی، نامه‌های فرانسوی [بخشی از کتاب سرزمین سرابها]»، اندیشه پویا، ش ۴۱ (نوروز ۱۳۹۶)، ص ۹۲-۹۳.
۹۸. «بخشی درباره در جستجوی زمان از دست‌رفته مارسل پروست»، بخارا، ش ۱۱۷ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۶)، ص ۴۰-۷۰.
۹۹. «صورتگر سطحیات متعالی [درباره آثار بیژن صفاری]»، بخارا، ش ۱۱۸ (خرداد - تیر ۱۳۹۶)، ص ۷۶-۸۴.

۱۰۰. «مجال حق و نبوغ انسان [بخشی از کتاب آسیا در برابر غرب]»، بخارا، ش ۱۲۰ (مهر - آبان ۱۳۹۶)، ص ۳۰-۴۷.

۱۰۱. «سوگنامه‌ای برای نادرزاد»، بخارا، ش ۱۲۱ (آذر - دی ۱۳۹۶)، ص ۳۴۱-۳۴۴.

۱۰۲. «تأملی چند درباره‌ی نیچه خیام و بازگشت ازلی»، بخارا، ش ۱۲۲ (بهمن - اسفند ۱۳۹۶)، ص ۳۶۳-۳۶۹.

۱۰۳. «بزرگترین نویسنده تمام دورانها [دریاره مارسل پروست]»، بخارا، ش ۱۲۳ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۷)، ص ۳۷۶-۳۸۰.

۱۰۴. «بودلر و جنون هشیاری‌اش [گفتار در شب شارل بودلر]» در جشن‌نامه داریوش شایگان، به کوشش علی دهباشی (در دست انتشار).

۱۰۵. «سنت و ایدئولوژی»، ترجمه فاطمه مینایی در <http://mansurhashemi.com/index.php?newsid=120> نیز در جشن‌نامه داریوش شایگان، به کوشش علی دهباشی (در دست انتشار).

۱۰۶. «شاعرانگی [گفتار در شب رونمایی کتاب پنج اقلیم حضور]» در جشن‌نامه داریوش شایگان، به کوشش علی دهباشی (در دست انتشار).

۱۰۷. «گانندی و عدم خشونت [گفتار در شب گانندی]» در جشن‌نامه داریوش شایگان، به کوشش علی دهباشی (در دست انتشار).

۱۰۸. «قصه یک گسست [بخشی از خاطرات منتشرنشده]»، بخارا، ش ۱۲۴ (خرداد - تیر ۱۳۹۷)، ص ۸۹-۱۳۵.

به عربی (داریوش / داریوس / داریوش شایگان)

۱۰۹. «الهوية المركبة هوية بأربعين بعداً»، ترجمه حیدر نجف، قضایا اسلامیه معاصره، العدد ۲۰ و ۲۱ (۱۴۲۳)، ص ۱۹۱-۲۲۰.

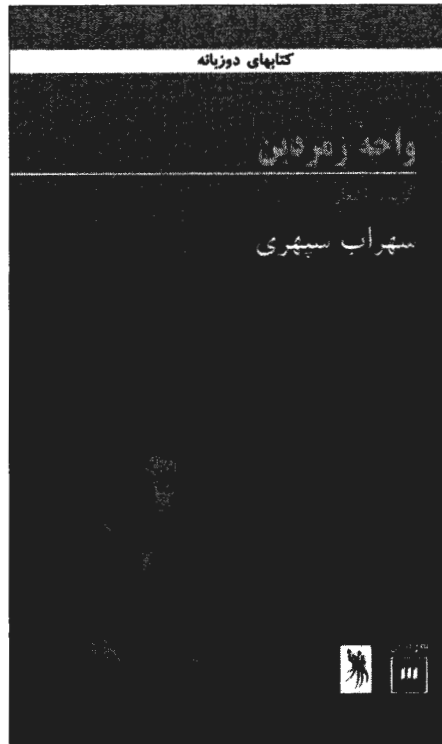
۱۱۰. «التعايش بين الأديان مقاربات في المرتكزات المعنوية و المعرفية للتعددية»، قضایا اسلامیه معاصره، العدد ۲۲ (شتاء ۱۴۲۳)، ص ۴۵-۸۳.

۱۱۱. «دراسات: الأنطولوجيا المهشمة أضداد متلازمة في عصر العولمة»، قضایا اسلامیه معاصره، العدد ۲۶ (شتاء ۱۴۲۴)، ص ۱۴۸-۱۶۵.

۱۱۲. «كيف أمسى العالم شبها؟»، قضایا اسلامیه معاصره، العدد ۳۰ (شتاء ۱۴۲۵)، ص ۱۹۳-۲۳۹.

۱۱۳. «التعددية الثقافية»، قضایا اسلامیه معاصره، العدد ۳۱ و ۳۲ (شتاء و ربيع ۱۴۲۷)، ص ۱۸۹-۲۳۲.

۱۱۴. «تزامن الثقافات المتنوعة فوضى البحث عن هوية»، قضایا اسلامیه معاصره، العدد ۳۳ و ۳۴ (۱۴۲۸)، ص ۱۰۳-۱۳۵.

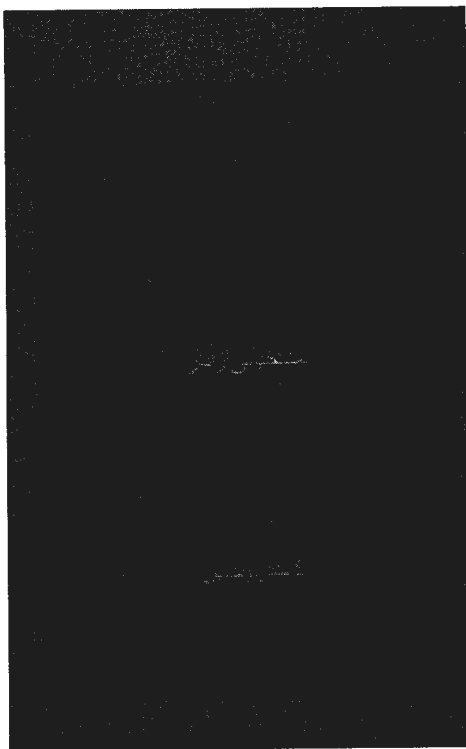

۱۱۵. «الدين والبحث الدينى فى العالم المعاصر»، ترجمة على آل دهر الجزائرى، نصوص
معاصرة، العدد ۲۳ (صيف ۱۴۳۲)، ص ۱۴۶-۱۸۴.
۱۱۶. «الهوية: الجماعة و الجماعات»، ترجمة حسين قبيسى، مواقف، العدد ۶۵، ص
۵۶-۶۴.
۱۱۷. «غربة زائر شرقى فى الغرب أنا شرقى شئت أم أبيت: حوار مع د. داريوش
شايفان»، قضايا اسلامية معاصرة، العدد ۵۱ و ۵۲ (صيف و خريف ۱۴۳۳)، ص
۵۹-۷۴.

ج) گفتگوها و نشستها (به ترتیب تاریخی)

۱. «زیر آسمانهای جهان: گفتگو [ی رامین جهانگل] با داریوش شایگان»، کلک، ش
۵۳ (مرداد ۱۳۷۳)، ص ۲۷۱-۳۰۳.
۲. «روشنفکر و اندیشمند چندپرسشی»، گفتگوکننده: شاهرخ تویسرکانی، دنیای
سخن، ش ۷۷ (دی - بهمن ۱۳۷۶)، ص ۱۸-۲۳.
۳. «فرهنگ جهانی در گفتگو با داریوش شایگان»، گفتگوکننده: سیدمرتضی مردیها،
جامعه، ش ۶۷ (۲۷ اردیبهشت ۱۳۷۷)؛ ش ۶۸ (۲۸ اردیبهشت ۱۳۷۷)؛ ش ۶۹
(۲۹ اردیبهشت ۱۳۷۷).

۴. «اسطوره، ایدئولوژی، حقیقت، هویت، چندگانگی فرهنگی و...»، گفتگوکننده: اکبر گنجی، راه نو، ش ۱۲ (تیر ۱۳۷۷)، ص ۱۸-۲۶.
۵. «دین ایدئولوژیک و انتحار معنوی»، کیان، ش ۴۵ (بهمن - اسفند ۱۳۷۷)، ص ۴۷-۴۸.
۶. «دین و دین‌پژوهی در روزگار ما»، هفت آسمان، ش ۵ (بهار ۱۳۷۹)، ص ۱۱-۴۸.
۷. «ما همه مهاجر هستیم: گفتگوی لیبراسیون با داریوش شایگان»، ترجمه آذر خلیلی، آفتاب، ش ۳ (بهمن - اسفند ۱۳۷۹)، ص ۷۲-۷۳.
۸. «از آسیا در برابر غرب تا آمیزش افقها» در قرن روشنفکران، به کوشش محمدتقی قزلسفلی، انتشارات هرمس، تهران ۱۳۸۰، ص ۱۰۹-۱۲۵.
۹. «پایی در آب و پایی در خاک»، گفتگوکنندگان: احمد غلامی و علیرضا کیان، همشهری ماه، ش ۵ (مرداد ۱۳۸۰)، ص ۳۷-۴۱.
۱۰. «ما شاهد ظهور آگاهی سیاره‌ای هستیم»، گفتگوکننده: سایر محمدی، ایران (۱۸ شهریور ۱۳۸۰).
۱۱. «گذشته یک توهم: پیرامون ایدئولوژی‌های توتالیتیر»، گفتگوکننده: محمدتقی قزلسفلی، همبستگی (۲۶ شهریور ۱۳۸۰).
۱۲. «سلسله گفتگوهای پیرامون نشر و فرهنگ: گفتگوی هجدهم با داریوش شایگان و کامران فانی»، گفتگوکنندگان: عبدالحسین آذرنگ و علی دهباشی با همکاری طوبی ساطعی، بخارا، ش ۲۴ (خرداد و تیر ۱۳۸۱)، ص ۱۸۱-۲۰۰.
۱۳. «استثنایی بر یک قاعده: ارزیابی دکتر شایگان از وضعیت مطالعه در ایران»، کتاب هفته (۱۳ آبان ۱۳۸۱).
۱۴. «تفکر سیاره‌ای و هویت شبکه‌ای»، گفتگوکننده: محمدرضا ارشاد، همشهری (۲۸ و ۲۹ آبان ۱۳۸۱).
۱۵. «گفتگو با داریوش شایگان [درباره هند]»، گفتگوکننده: رامین جهانبگلو، پل فیروزه، ش ۶ (زمستان ۱۳۸۱)، ص ۱۳۳-۱۴۵.
۱۶. «فصل فکر: چهره به چهره با شایگان، مرور آثار یک نویسنده»، گفتگوکننده: محمدرضا ارشاد، کتاب هفته، ش ۱۱۴ (۲۴ اسفند ۱۳۸۱).
۱۷. «از هند تا پسامردن [گفتگو با داریوش شایگان و هوشنگ رهنما]» در محمدرضا ارشاد، گستره اسطوره، انتشارات هرمس، تهران ۱۳۸۲، ص ۴۹-۸۶.
۱۸. «رو در رو با داریوش شایگان» در علی‌اصغر حقدار، داریوش شایگان و بحران معنویت سنتی، انتشارات کویر، تهران ۱۳۸۲، ص ۱۵۳-۲۰۰.
۱۹. «اسطوره در جهان امروز: گفتگو با داریوش شایگان و بزرگ نادرزاد»، گفتگوکننده: جلال ستاری، پل فیروزه، ش ۷ (بهار ۱۳۸۲)، ص ۲۱-۳۵.

۲۰. «هستی‌شناسی‌های پراکنده»، گفتگو، ش ۳۷ (مرداد ۱۳۸۲)، ص ۲۱-۳۴.
۲۱. «همه تمدنهای بزرگ دینی هستند»، گفتگوکننده: علی‌اصغر سیدآبادی، یاس نو (۲۱، ۲۲ و ۲۶ مهر ۱۳۸۲).
۲۲. «باید کوک ذهنم را عوض کنم»، تنظیم: حامد یوسفی، شرق (۲۸ مهر ۱۳۸۲).
۲۳. «از متفکران اهل معنا [درباره هانری کربن]: گفتگو با داریوش شایگان و دیگران»، گفتگوکننده: [علی‌اصغر] محمدخانی، کتاب ماه ادبیات و فلسفه، ش ۷۴ (آذر ۱۳۸۲)، ص ۴-۱۵.
۲۴. «روزنه‌ای به وجه دیگر واقعیات»، گفتگوکننده: محمدرضا ارشاد، همشهری (۷ و ۹ اسفند ۱۳۸۲).
۲۵. «گفتگو با داریوش شایگان: نقد و بررسی کتاب افسون‌زدگی جدید» در مونیسم یا پلورالیسم، واکاوی هستی‌شناسی یک نظریه اجتماعی: تحلیل و نقد دیدگاه داریوش شایگان در افسون‌زدگی جدید، به کوشش بیژن عبدالکریمی، انتشارات یادآور، تهران ۱۳۸۳، گفتگوکنندگان: کامران فانی، مسعود پدram، محمدعلی محمدی، محمد مهدی مجاهدی و بیژن عبدالکریمی، ص ۱۳۹-۱۹۷.

۲۶. «از کتک‌کاری به ایشاء، از خشم به مهربانی، از گریه به خنده: گفتگو با داریوش شایگان و داریوش مهرجویی»، گفتگوکنندگان: مجید اسلامی و مانی حقیقی، هفت، ش ۱۳ (مرداد ۱۳۸۳)، ص ۶-۱۳.

۲۷. «دین، معنویت و دنیای مدرن»، اشراق، ش ۱ (پاییز ۱۳۸۳)، ص ۳۳-۴۵.

۲۸. «قطع بند ناف بد نیست [گفتگو با داریوش شایگان]»، حرفه هنرمند، ش ۱۱ (بهار ۱۳۸۴)، ص ۱۴۴-۱۴۸.

۲۹. «حکیم اهل مدارا: محفل انس علامه طباطبایی در گفتگو با داریوش شایگان»، شرق، (۲۲ تیر ۱۳۸۴).

۳۰. «دیالکتیک ستیز و سازش با دیگری: میزدگرد ارزیابی انتقادی فرهنگ ایران»، ایران (۳ مهر ۱۳۸۴).

۳۱. «جمهوری موناوها»، گفتگوکننده: محمدرضا ارشاد، همشهری ماه (آبان ۱۳۸۴).

۳۲. «جایزه فرانسویها به فیلسوف رمان‌نویس»، گفتگوکننده: مهدی یزدانی خرم، شرق (۲۷ و ۲۵ آبان ۱۳۸۴).

۳۳. «دموکراسی جدید تجمل نیست»، گفتگوکننده: حامد یوسفی، سیاستنامه شرق، ش ۳ (۶ خرداد ۱۳۸۵).

۳۴. «همه فلسفه‌زده شده‌اند؛ کنج‌خانه داریوش شایگان»، گزارشی از گفتگوی ایسنا با شایگان، شرق (۱۱ شهریور ۱۳۸۵).

۳۵. «ایران، موزائیک فرهنگها»، اعتماد (۲۳ فروردین ۱۳۸۶).

۳۶. «کربن فرهنگ ایرانی را در اندیشه سهروردی می‌دید»، همبستگی (۱۰ مرداد ۱۳۸۶).

۳۷. «سنت به وقت مدرن»، گفتگوکننده: متین غفاریان، شهروند، ش ۳۵ (۷ بهمن ۱۳۸۶).

۳۸. «چه بخوایم، چه نخواهیم شرقی‌ام: گفتگو با داریوش شایگان»، گفتگوکننده: رضا خجسته رحیمی، مهرنامه، ش ۹ (اردیبهشت ۱۳۸۹)، ص ۴۰-۴۵.

۳۹. «جهان زیر پوست دست: گفتگو با دکتر داریوش شایگان»، گفتگوکننده: مسعود رفیعی طالقانی، شرق (۱۳ شهریور ۱۳۸۹).

۴۰. «روشنفکری نبود، تقدیس جهل بود: گفتگو با داریوش شایگان درباره روشنفکری ایرانی از ایدئولوژی تا هویت‌های چهل‌تکه»، مهرنامه، ش ۹ (اسفند ۱۳۸۹)، ص ۷۳-۷۲.

۴۱. «فیلسوف ایرانی با زبان فرانسوی: گفتگویی کوتاه با داریوش شایگان درباره نشان عالی فرانکوفونی»، شهروند امروز، ش ۷۹ (۱۸ تیر ۱۳۹۰)، ص ۸۳.